

28.1.2021

Sisällysluettelo

1	MYEL-vakuutusmaksun laskeminen	3
	Maksun määräytyminen	3
	Perusprosentti	3
	Alennettu prosentti	3
	Väliprosentti	3
	Maksuprosentit ja alennusraja vuosina 2019–2021	4
	Alennusrajat ovat henkilökohtaisia	4
	Miltä ajalta vakuutusmaksu lasketaan	4
2	Vakuutusmaksulasku	4
	Laskun sisältö	4
	Laiminlyöntikorotus	5
	MATA-maksu	5
	Ryhmähenkivakuutusmaksu	5
	Lisätietoja	5
3	Normaalilaskutus	5
	Jatkuva maksu	5
	Muutokset	6
	Maksu vakuutuksen alkaessa	6
	Taannehtiva vakuutusmaksu	6
	Maksu vakuutuksen päättyessä	6
	Vakuutetun kuolema	7
	Maksun palautuksen raja	7
	Maksukehotus	7
	Viivästyskorko	7
	Koron laskenta	8
	Osasuoritus	8
4	Perintä eläkkeestä tai MATA-korvauksesta	9
	MYEL-eläkkeestä	9
	Oma eläke	9
	1/3 eläkkeestä	9
	MATA-korvauksesta	9
	MATA-maksujen kuittaus eläkkeestä	10
5	Ulosotto	10
	Maksun lähettäminen ulosottoon	10
	Saatavien valvonta	10
	Viivästyskorko	10
	Maksuajan myöntäminen	10
6	Konkurssi ja julkinen haaste	11
	Saatavien valvonta konkurssissa	11
	Konkurssin vaikutuksia	11
	Vaikutus vakuutuksen voimassaoloon	11
	Julkinen haaste	11
7	Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely	12
	Menettelyn piiriin kuuluvat saatavat	12

28.1.2021

	Vapaaehtoiset velkajärjestelyt.....	12
8	Vastuu toisen maksusta	12
	MYEL-maksut	13
	MATA-maksut	13
	Maatalousyrittäjän vastuu	13
	Vastuu aviopuolison vakuutusmaksuista.....	13
	Vastuu avopuolison vakuutusmaksuista	13
	Vastuu perheenjäsenen vakuutusmaksuista	14
	Yhtymän ja yhteisön vastuu	14
	Kuolinpesä.....	14
	Niin kuin omasta velastaan.....	14
	Viivästyskorko	15
9	Perinnän keskeytys.....	15
	Melan tekemä perinnän keskeytys	15
	Laissa todetut perusteet.....	15
	Muut perusteet	16
	MATA-korvaus.....	16
	Kohdistuminen	16
	Keskeytyksen peruutus.....	16
	Ulosoton peruutus.....	16
	Ulosoton muutokset.....	16
	Perustevalitus ja muut ulosmittausvalitukset.....	17
	Perustevalitus.....	17
	Keskeytys	17
	Muut valitusmahdollisuudet.....	17
10	Vakuutusmaksun ja sen palautuksen vanhentuminen	17
	Vakuutusmaksun vanhentuminen	17
	Maksuunpano ja maksuunpanopäivä.....	17
	Vanhentuneiden MYEL-maksujen vaikutus eläketurvaan	18
	Vanhentuneen maksun maksaminen.....	18
	Maksun palautuksen vanhentuminen	18
	Ulosotto ja velkajärjestely keskeyttävät.....	18
	Vanhentuvien maksujen kiirehtiminen	18
11	Vapaaehtoisen vakuutuksen vakuutusmaksu	19
12	Ennakkomaksu	19

28.1.2021

MYEL-vakuutusmaksut ja maksujen laskutus

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien eläkejärjestelmä rahoitetaan vakuutettujen maksuilla, sijoitusten tuotoilla ja valtionosuudella. Työeläkevakuutusmaksun määräytymisperusteet ovat laissa (MYEL 22 §). Maksuprosentti on sidottu TyEL-maksuun. Maatalousyrittäjät ja apurahansaajat saavat kuitenkin maksustaan laissa määrätyn alennuksen.

1 MYEL-vakuutusmaksun laskeminen

Maksun määräytyminen

Työeläkevakuutusmaksun (MYEL-maksu) määräytymiseen vaikuttaa vakuutus-aika, vuotuisen MYEL-työtulon määrä, vakuutetun ikä sekä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat perusprosentit.

Maksu lasketaan 28 248,48 euron vuosityötuloon saakka alennetun prosentin mukaan, väliprocentin mukaan siltä osin kun työtulo ylittää 28 248,48 euroa, mutta on korkeintaan 44 390,54 euroa. Maksu on perusprosentin mukainen työtulon 44 390,54 euroa ylittävältä osalta. Maksuja ei pyöristetä, vaan ne laskutetaan sentin tarkkuudella.

Perusprosentti

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain asetuksella työeläkevakuutusmaksun määräämistä varten perusprosentin alle ja yli 53-vuotiaille. Perusprosentti on yhtä suuri kuin se prosenttimäärä, jonka voidaan arvioida vastaavan TyEL:n mukaisen vakuutuksen keskimääräistä työeläkevakuutusmaksua prosentteina palkoista, kun 53 vuotta täyttäneiden työntekijöiden korotetun työeläkevakuutusmaksun osuutta ei oteta huomioon (MYEL 22 § 3 mom.).

Vuonna 2021 alle 53-vuotiaan ja 63 vuotta täyttäneen vakuutetun perusprosentti on 24,10 ja 53-62 vuotiaan vakuutetun perusprosentti on 25,60. Perusprosenttia korotetaan suuremmasta eläkekarttumasta johtuen maatalousyrittäjän ja apurahansaajan 53 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta lukien. 63 vuotta täyttäneen maatalousyrittäjän ja apurahansaajan perusprosenttia alennetaan pienemmästä eläkekarttumasta johtuen 63 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Alennettu prosentti

Alennettu prosentti on 54 % perusprosentista.

Väliprosentti

Väliprosentti on alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan, kun 0,46-kertaisen työtulon ja 4 439,13 euron summa jaetaan 17 433,43 eurolla. Väliprosenttia laskettaessa työtulo otetaan huomioon enintään 44 390,54 euroon saakka (MYEL 22 § 5 mom.).

28.1.2021

Euromäärät on tässä ilmoitettu vuoden 2021 tasossa. Laissa euromäärät ovat vuoden 2004 tasoa eli vastaavat TyEL 96 §:n 1 momentissa tarkoitettun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Maksuprosentit ja alennusraja vuosina 2019–2021

Vuosi	Perus%	Alennettu %	Alennusraja I (€)	Alennusraja II (€)
2019	24,10 (alle 53 v)	13,0140 (alle 53 v)	27 322,93	42 936,11
	25,60 (yli 53 v)	13,8240 (yli 53 v)		
	24,10 (yli 63 v)	13,0140 (yli 63 v)		
2020	24,10 (alle 53 v)	13,0140 (alle 53 v)	27 822,12	43 814,83
	25,60 (yli 53 v)	13,8240 (yli 53 v)		
	24,10 (yli 63 v)	13,0140 (yli 63 v)		
2021	24,10 (alle 53 v)	13,0140 (alle 53 v)	28 248,48	44 390,54
	25,60 (yli 53 v)	13,8240 (yli 53 v)		
	24,10 (yli 63 v)	13,0140 (yli 63 v)		

Alennusrajat ovat henkilökohtaisia

Maksu lasketaan vakuutetun henkilökohtaisen työtulon mukaan. Vakuutetulla voi olla samanaikaisesti voimassa useita MYEL-vakuutuksia. Tällöin maatalousyrittäjävakuutetun kaikkien vakuutusten työtulot lasketaan yhteen ja alennusrajat ja maksuprosentit määräytyvät työtulojen yhteissumman perusteella. Apurahansaajan vakuutusten osalta jokainen vakuutusjakso lasketaan erikseen omana vakuutuksenaan, jonka vuotuisen työtulon perusteella määräytyvät ko. vakuutuksen alennusrajat ja maksuprosentit.

Miltä ajalta vakuutusmaksu lasketaan

Vakuutusmaksu lasketaan ajalta, jolta vakuutettu kuuluu MYELin piiriin ja jolta on vahvistettu työtuloa. Maksusta ei voi saada vapautusta esim. sairauden vuoksi. Maksu peritään vakuutuksen alkamispäivästä päättymispäivään. Jos työtulo tarkistetaan, maksu muuttuu tarkistuspäivästä alkaen.

2 Vakuutusmaksulasku

Vakuutusmaksu laskutetaan vakuutetulta laskulla (paperilasku/e-lasku/suoramaksu). Jos maksua ei suoriteta, lähetetään maksukehoitus. Tämän jälkeen maksu menee ulosottoon perittäväksi.

Laskun sisältö

Vuosilaskennassa syntyneelle laskulle on merkitty vakuutetun nimi, laskun numero, maksun eräpäivä, viivästyskoron peruste, MYEL-työtulo, vakuutusmaksu, maksun erittely (MYEL, RHV, MATA), seuraavan maksun eräpäivä, maatalousyrittäjän laskussa vakuutusnumero, suomenkielisessä maatalousyrittäjän laskussa vakuutusmaksulaskutuksen numero, muissa Melan vaihteen numero sekä maatalousyrittäjävakuutetun asuinkunnan asiamiehen nimi ja

28.1.2021

puhelinnumero. Laskun kääntöpuolella on tarkemmin eritelty kulloisenkin kalenterivuoden vakuutusmaksut, maksujen perusteet ja jäljellä oleva määrä. Apurahansaajan laskussa on lisäksi vakuutetun apurahan tiedot, myöntäjän nimi ja työskentelyaika (asiamiestietoja ei ole).

Laiminlyöntikorotus

Jos maatalousyrittäjän vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, laskutetaan laiminlyöntikorotus erillisellä laskulla. Korotusprosentti ja korotuksen kohdistumisaika on mainittu vakuutus päätöksellä.

Korotus määrätään koko laiminlyönnin ajalta. Laiminlyöntikorotus on osa MYEL- ja MATA-maksua, jolloin siihen soveltuvat vakuutusmaksuja koskevat säännökset (viivästyskorko, ulosottokelpoisuus, maksamattoman vakuutusmaksun vähentäminen korvauksesta ja eläkkeestä sekä vakuutusmaksun vanhentuminen).

MATA-maksu

Pakollinen MATA-maksu peritään MYEL-vakuutusmaksulaskulla (MATAL 112 §). MATA-maksua koskevat täsmälleen samat käsittelysäännöt kuin MYEL-maksua.

Ryhmähenkivakuutusmaksu

Myös ryhmähenkivakuutusmaksu peritään MYEL-vakuutusmaksulaskulla (MYEL 23 §). RHV-maksu peritään MYEL-maksun yhteydessä ja sen määrä on laskulla eriteltynä.

Lisätietoja

Laskulla on erilaisia perintätilannetta koskevia huomautuksia. Siinä kerrotaan laskentavuonna vielä erääntyvien maksujen määrä (siihen lisättyinä mahdolliset avoimet maksut ko. vuodelta). Jos vakuutus on päättynyt, ilmoitetaan päättymispäivä.

3 Normaalilaskutus

Vakuutusmaksu on maksettava viimeistään laskussa mainittuna eräpäivänä.

Jatkuva maksu

Maatalousyrittäjän MYEL-, RHV- ja pakollisen MATA-vakuutuksen vakuutusmaksut erääntyvät asetusmuutoksen johdosta 1.1.2021 lukien seuraavasti: 15.3., 15.6., 15.9. ja 15.12.

Apurahansaajan MYEL-, RHV- ja pakollisen MATA-vakuutuksen vakuutusmaksut erääntyvät 15.3., 15.6., 15.9. ja 15.12.

Maatalousyrittäjän vakuutusmaksujen eräpäivistä säädetään MYEA 2 §:n 1 momentissa.

28.1.2021

Apurahansaajan vakuutusmaksujen eräpäivistä säädetään MYEA 2 a §:n 1 momentissa.

Muutokset

Jatkuvan vakuutuksen vakuutusmaksut lasketaan kerran vuodessa, maatalousyrittäjälle helmikuussa ja apurahansaajalle helmikuussa.

Maksu voidaan perustellusta syystä ohjata laskentaan jo ennen vuodenvaihdetta. Työtulon tarkistuspäätöksen jälkeen maksu tarkistetaan heti.

Jos maksu lasketaan vuoden aikana uudelleen, maksun korjaus tehdään seuraavaan erääntyvään vakuutusmaksulaskuun. Lähetetyt laskut pitää maksaa. Jos vuoden viimeinen lasku on jo lähetetty, lähetetään vakuutetulle joko lisälasku, palautus tai korjattu lasku maksutilanteesta riippuen.

Maksu vakuutuksen alkaessa

Vakuutuksen alkaessa Mela määrää ensimmäisen erääntymispäivän. Silloin on maksettava vakuutus päätöstä edeltäneen ajan maksut. Käytännössä ensimmäinen maksu erääntyy vakuutus päätöksen antamispäivää seuraavan kuukauden 15. päivänä (apurahansaaja) ja 15. päivänä (maatalousyrittäjä). Muuten noudatetaan jatkuvan maksun aikataulua.

Taannehtiva vakuutusmaksu

Jos vakuutus tulee otettavaksi taannehtivasti, vakuutuksen alkaessa perittävä ensimmäinen suurehko vakuutusmaksu voidaan jakaa pitemmälle ajalle. Vakuutusmaksu jaetaan vakuutetun niin vaatiessa kahden vuoden ajalle, jos vakuutettavia vuosia on työtulopäätöksen antamisvuoden lisäksi vähintään kaksi ja maksun määrä on enemmän kuin 2 000 euroa. Tällöin kahden vuoden ajalta perittävä vakuutusmaksulasku voidaan jakaa kahtia siten, että 2/3 vakuutusmaksusta peritään laskun alkuperäisellä eräpäivällä ja osuus 1/3 laskutetaan tarkistusmaksuna seuraavan vuoden ensimmäisessä erässä.

Maksu vakuutuksen päättyessä

Vakuutuksen päättyessä vakuutusmaksu erääntyy heti maksettavaksi. Vakuutetulle lasketaan lopullinen vakuutusmaksu. Jos vakuutetulta oli jo saatu maksu päättyispäivän jälkeiseltä ajalta, palautetaan ylimääräinen maksu (palautuksen alaraja, ks jälj.). Mikäli maksuja on saamatta, lähetetään lopullinen lasku. Eräpäivä on päättyispäätöksen antamista seuraavan kuukauden 15. päivä (apurahansaaja) ja 15. päivä (maatalousyrittäjä).

Jos vakuutetulle on jo lähetetty maksu, joka vakuutuksen päättymisen vuoksi on liian suuri, lähetetään uusi, pienempi lasku.

Viimeiseen laskuun merkitään, että maksu on lopullinen. Siinä on myös vakuutuksen päättyispäivä.

28.1.2021

Edellä olevalla tavalla menetellään silloin, kun vakuutetun kaikki vakuutukset päättyvät. Jos jokin vakuutus jää vielä jatkumaan, maksu ohjataan uudelleen laskentaan (ks. edellä kohta Muutokset). Näin tapahtuu myös silloin, kun vakuutus päättyy ja välittömästi alkaa toinen vakuutus.

Maksu palautetaan vakuutetun ilmoittamalle tilille tai maksuosoituksena Osuuspankin kautta (palautuksen alaraja, ks. jälj.).

Vakuutetun kuolema

Jos vakuutettu kuolee ja häneltä on jäänyt maksamattomia vakuutusmaksuja, perintä kohdistetaan ensisijaisesti kuolinpesään. Perintökaaren pääsäännön mukaan kuolinpesän osakkaat eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa kuolinpesän veloista (perintökaari 21 luku 2 §), elleivät ole jättäneet perunkirjoitusta toimittamatta tai menettelyllään aiheuttaneet virhettä perunkirjan sisältöön. Vainajan velat maksetaan kuolinpesän varoista pesänselvityskulujen jälkeen.

Jos vakuutusmaksua ei saada perityksi kuolinpesältä, selvitetään mahdolliset toissijaiset maksuvelvolliset (MYEL 26 §, ks. jälj. kohta Vastuu toisen maksusta).

Siinä tapauksessa, että maksuja on maksamatta, Mela pyrkii ilmoittamaan perunkirjoitusta varten maksamatta olevien vakuutusmaksujen määrän.

Jos taas maksuja on kuoleman jälkeiseltä ajalta maksettuina, kyseiset vakuutusmaksut palautetaan kuolinpesälle (palautuksen alaraja, ks jälj.).

Maksun palautuksen raja

Päättyneissä vakuutuksissa vakuutusmaksut palautetaan, mikäli palautettava määrä on yhteensä vähintään 12 euroa.

Jos jatkuvassa vakuutuksessa on liikaa maksettua vakuutusmaksua, palautetaan vähintään 50 euron ylimääräinen maksu. Vapaaehtoisissa MATA-vakuutuksissa raja on 25 euroa.

Maksun palautuksen vanhentumisesta ks. kohta 10.

Maksukehotus

Jos maksua ei makseta eräpäivään mennessä, lähetetään vakuutetulle maksukehotus, jossa viimeinen maksupäivä on 2 kuukauden kuluttua ensimmäisen laskun eräpäivästä. Lasku sisältää nimenomaisen maksukehotuksen.

Viivästyskorko

Eräntyneestä maksusta on maksettava viivästyskorkoa.

MYEL 25 §:n mukainen viivästyskorko on 4 a §:ssä 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko (tai korkolain 4 § 1 mom. mikäli laskun eräpäivä on ollut ennen 16.3.2013).

28.1.2021

Viivästyskorko tarkistetaan nykyisin puolivuositain 1.1. ja 1.7. lukien. Suomen Pankki ilmoittaa viivästyskoron määrittämisessä käytettävän viitekoron. Viivästyskorko on viitekorko lisättyinä korkolain 4 a §:n mukaisella 8 prosenttiyksiköllä (ennen 16.3.2013 erääntyneillä laskuilla viitekorko + 7 prosenttiyksikköä).

Viivästyskorkoprosentteja:

Voimassa lukien	Korkoprosentti
1.1.2013	8
16.3.2013	9*)
1.7.2013	8,5**)
1.1.2014	8,5**)
1.7.2014	8,5**)
1.1.2015	8,5**)
1.7.2015	8,5**)
1.1.2016	8,5**)
1.6.2016 -30.6.2017	4***)
1.7.2017-31.12.2020	4****)
1.1.2021	8*****)

*) ennen 16.3.2013 erääntyneillä laskuilla 8 %

***) ennen 16.3.2013 erääntyneillä laskuilla 7,5 %

***) Melan hallituksen päätös

****) Laki maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maksettavien vakuutusmaksujen viivästyskoron väliaikaisesta alentamisesta (693/2017)

*****) korkolain 4 a § 1 mom:n korkokanta

Koron laskenta

Viivästyskorko lasketaan, jos vakuutusmaksua ei ole maksettu eräpäivään mennessä. Viivästyskorko lasketaan päiväkorkona eräpäivästä maksupäivään.

Maksukehotuksella on viivästyskorko laskettu valmiiksi kahdelta kuukaudelta.

Osasuoritus

Vakuutettu maksaa toisinaan vain osan vakuutusmaksusta. Ensin kuitataan viivästyskorot, sen jälkeen vähennetään avoinna olevaa vakuutusmaksua. Lopusta lähetetään maksukehotus viivästyskorkoineen.

Osasuoritus kohdistetaan samassa suhteessa MYEL-, RHV ja MATA-maksuun kuin osasuoritus on koko laskun pääomasummasta.

Jos vähintään vakuutusmaksun pääoman suuruinen osasuoritus tulee vasta kehotuksen lähettämisen jälkeen, kuitataan ensin viivästyskorko, sitten pääomaa ja lähetetään vakuutetulle uusi kehotus jäännöserästä. Jos suoritus on

28.1.2021

suuruudeltaan maksun pääomaa pienempi, jäännöserä menee suoraan ulosottoon. Jos maksamatta jäänyt osa on pieni, se peritään (ilman viivästyskorkoa) seuraavan maksulaskennan yhteydessä.

4 Perintä eläkkeestä tai MATA-korvauksesta

Jos maksamatta olevan laskun pääoma on vähintään 15 euroa ja vakuutetulla on maksussa eläke tai MATA-korvaus, maksuja peritään eläkkeestä tai korvauksesta alla olevien periaatteiden mukaisesti.

MYEL-eläkkeestä

Vakuutetulla voi olla eläkkeelle siirtyessään vakuutusmaksuja maksamatta. Jos niitä ei makseta kehotuksesta huolimatta, vakuutusmaksut peritään hänen MYEL-eläkkeestään (MYEL 97 §). Kuittausoikeus koskee myös laiminlyöntikorotusta ja viivästyskorkoa.

Oma eläke

Vakuutusmaksu voidaan periä vain vakuutetun omasta MYEL-eläkkeestä: vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeestä.

Perhe-eläkkeestä ei maksuja saa kuitata eikä myöskään RHV-korvauksesta tai luopumistuesta. Vakuutetun tai perhe-eläkkeen saajan kirjallisella suostumuksella on kuittaus mahdollinen myös perhe-eläkkeestä, RHV-korvauksesta ja luopumistuesta.

Kuittausoikeus ei koske sitä osaa eläkkeestä, joka on maksettava sairausvakuutusrahastolle (MYEL 97 §:n 2 mom.). Kuittaus on mahdollinen vain MYEL-eläkkeestä. TyEL-, TEL-, LEL- tai YEL-osasta ei vakuutusmaksua saa vähentää.

1/3 eläkkeestä

Vakuutusmaksuja varten saadaan eläkkeestä kuitata ilman suostumusta enintään 1/3. Tämä määrä lasketaan nettoeläkkeestä. Siitä on siis otettu ensiksi pois veron ennakko (MYEL 97 §:n 2 mom.).

Kertasuorituksena maksettavaa eläkettä ei 1/3-rajoitus koske (kertasuorituksesta ks. Eläkeopas 9.2).

Maksamattomat (= eräänntyneet) vakuutusmaksut peritään eläkkeestä vanhimmasta päästä (MYEL 97 §:n 2 mom.).

MATA-korvauksesta

Maksamaton MYEL-, MATA- ja RHV-maksu voidaan periä myös vakuutetun työvahinkokorvauksesta (MATAL 112 §). Periminen on mahdollista ansionmenetykskorvauksesta (päivärahaa, tapaturmaeläke, kuntoutusraha). Perimisjärjestys on MATA-maksut laiminlyöntikorotuksineen ja viivästyskorkoineen, MYEL-maksut laiminlyöntikorotuksineen ja viivästyskorkoineen, RHV-maksut laiminlyöntikorotuksineen ja viivästyskorkoineen.

28.1.2021

Pakolliseen MATA-vakuutukseen perustuvasta korvauksesta ei voi myöskään vähentää vapaaehtoisten MATA-vakuutusten vakuutusmaksuja (ks. MATAL-opas 1.8).

MATA-maksujen kuittaus eläkkeestä

MYEL-työeläkkeestä voidaan vähentää pakolliset MATA-maksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen. Toissijaisvastuun perusteella perittäviä toisen henkilön MATA-maksuja tai vapaaehtoisten MATA-vakuutusten maksuja ei sen sijaan voi vähentää MYEL-työeläkkeestä (MATAL 113 §), (ks. MATAL-opas 1.8).

MATAL 113 §:n ja MYEL 97 §:n 1 mom. ristikkäinkuittaussäännöillä päästään siihen, että ei myöskään tarvitse eritellä, onko kysymys juuri MYEL-, MATA- tai RHV-maksusta.

5 Ulosotto

Maksun lähettäminen ulosottoon

Jos maksua ei ole saatu kehotuksesta huolimatta eikä sitä voida kuitata etuukista, vakuutusmaksu menee ulosottoon.

Maksamattomista maksuista lähtee sähköinen ulosottohakemus ulosottopii-riin, kun noin viisi kuukautta on kulunut maksun eräpäivästä.

Mela lähettää ulosottoon pääomaltaan vähintään 50 euron suuruiset vakuutusmaksut (MYEL-, pakolliset MATA- ja RHV-maksut yhteensä). Vapaaehtoisten MATA-maksujen osalta raja on 50 euroa.

MYEL-vakuutusmaksu (samoin kuin RHV- ja MATA-maksu), korotettu vakuutusmaksu (= laiminlyöntikorotus) ja viivästyskorko ovat ulosottokelpoisia sellaisenaan (suora ulosottokelpoisuus). Niihin ei tarvitse hakea erikseen tuomiota eikä antaa päätöstä (MYEL 28 § ja MATAL 110 §). Ulosotto tapahtuu samoin kuin verojen ulosotto (laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 706/2007). Muilta osin menettelyssä noudatetaan ulosottokaaren (UK, 705/2007) säännöksiä.

Saatavien valvonta

Mela valvoo saatavansa ulosmitatun omaisuuden myyntiä varten, ellei saatavamme ole jo kokonaisuudessaan ulosoton tiedossa.

Viivästyskorko

Ulosotossa peritään normaali viivästyskorko (MYEL 25 §).

Maksuajan myöntäminen

28.1.2021

Melan hallituksen päätöksen mukaisesti maksujen lähettämistä ulosottoon voidaan asiakkaan pyynnöstä lykätä tilapäisten maksuvaikeuksien vuoksi. Lykkäysmahdollisuus koskee sekä maatalousyrittäjiä että apurahansaajia.

Maksuvaikeuksien taustalla voivat olla esim. maataloustukien, karjanmyyntitulojen, viljatilitysten aikataulut tai muiden tulojen viivästyminen.

Viivästyskorollista maksuaikaa voidaan pääsääntöisesti antaa 12 kuukautta alkuperäisestä eräpäivästä. Maksuaikaa voidaan myöntää laskulle, vaikka asiakkaalla olisi muita Melan laskuja ulosotossa perittävinä.

Melan hallituksen voimassa olevan päätöksen mukaan vuoden 2022 loppuun saakka voidaan Melassa tehdä enintään 24 kuukauden maksuajan myöntöpäätöksiä. Maksusopimuksen katsotaan rauenneen, jos asiakas ei maksa maksua sovittuun päivään mennessä.

6 Konkurssi ja julkinen haaste

Saatavien valvonta konkurssissa

Velkojien on valvontapäivään mennessä ilmoitettava saatavansa kirjallisesti pesähoitajalle. Saatuaan tiedon konkurssin alkamisesta Mela ilmoittaa pesähoitajalle avoimet vakuutusmaksut, jotka kohdistuvat konkurssin alkamista edeltävään aikaan.

Konkurssin vaikutuksia

Yrityksen toiminta lakkaa konkurssissa ja yritys poistetaan kaupparekisteristä.

Jos konkurssivelallinen on luonnollinen henkilö, useimmiten elinkeinonharjoittaja, konkurssi ei ole samalla tavalla lopullinen kuin yrityksissä, joiden toiminta lakkaa konkurssiin. Luonnollisen henkilön konkurssipesään ei kuulu hänen konkurssin alkamisen jälkeen saamansa omaisuus tai ansaitsemansa tulo. Velallinen kuitenkin vastaa ennen konkurssin alkua syntyneestä velasta myös sillä omaisuudella, jonka hän myöhemmin saa, vaikka se ei konkurssipesään kuulukaan. Velat eivät siis lakkaa olemasta, vaikka niille ei kertyisikään jako-osuutta konkurssipesän omaisuudesta.

Vaikutus vakuutuksen voimassaoloon

Konkurssipesä ottaa tilan hallintaansa konkurssin alettua. Vakuutus päätetään pääsääntöisesti konkurssin alkamispäivään, koska vakuutettu ei tee työtä enää omaan tai yhteiseen lukuun. Jos konkurssi raukeaa, vakuutus voi jatkua. Konkurssitilanteessakin saattaa kuitenkin tulla ilmi seikkoja, jotka aiheuttavat vakuutuksen päättymisen aikaisempaan ajankohtaan.

Julkinen haaste

Jos velallisen kaikkia velkojia ei tunneta, voidaan julkisella haasteella pyytää heitä ilmoittamaan saamisensa.

28.1.2021

Julkista haastetta voidaan pyytää selvitystilassa olevan yrityksen tai kuolleen velallisen tuntemattomille velkojille. Velkoja, joka laiminlyö ilmoittamisen, menettää saatavansa. Mela seuraa julkista haastetta koskevia kuulutuksia etunsa valvomiseksi.

7 Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely

Menettelyn piiriin kuuluvat saatavat

Yrityssaneerauksessa saneerausvelkoja ovat ne vakuutusmaksut, jotka kohdistuvat aikaan ennen yrityssaneeraushakemuksen vireille tuloa. Viivästyskorot luetaan saneerausvelkoihin saneerausmenettelyn alkamispäätökseen saakka.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn piiriin kuuluvat ne vakuutusmaksut ja viivästyskorot, jotka kohdistuvat aikaan ennen menettelyn alkamista. Näiden maksujen osalta menettelyn alkamispäätös keskeyttää perintätoimet.

Molemmissa tapauksissa myöhempään aikaan kohdistuvien vakuutusmaksujen perintä sen sijaan jatkuu normaalisti.

Mela ilmoittaa saatavansa selvittäjälle, mikäli vakuutusmaksut viivästyskorkoineen ovat vähintään 150 euroa. Alle 150 euron saatavat merkitään järjestelyn takia anteeksiannetuiksi ja perintä niiden osalta päättyy.

Jo ennen menettelyn alkamista tuomioistuin voi velallisen vaatimuksesta määrätä väliaikaisen maksu-, perintä- ja ulosmittauskiellon. Tämä kieltö koskee kaikkia saatavia, koska ennen menettelyn alkamispäätöksen antamista ei voida rajata menettelyn piiriin kuuluvia saatavia erikseen. Kyseinen kieltö on tarkoitettu lyhytaikaiseksi, mutta voi käytännössä valitusmenettelyn takia venyä pitkäksi.

Yhtiömies ei vapaudu henkilökohtaisesta vastuustaan vakuutusmaksujen osalta sillä, että yhtiöllä on yrityssaneeraus, jossa samaa velkaa on järjestelty.

Vapaaehtoiset velkajärjestelyt

Mela voi suostua myös sellaiseen ilman tuomioistuimen päätöstä toteutettavaan, ns. vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka vastaa edellä mainittujen lakien periaatteita, jos annetut selvitykset katsotaan riittäviksi ja järjestely toteuttamiskelpoiseksi. Vapaaehtoinen velkajärjestelysopimus katkaisee maksujen vanhenemisen, mutta ei viivästyskoron kertymistä, ellei sopimuksessa toisin sovita.

8 Vastuu toisen maksusta

28.1.2021

MYEL-maksut

Pääsääntöisesti vakuutettu vastaa itse maksustaan. Myös toinen henkilö voi olla vastuuvollinen maksusta.

Maatalousyrittäjä, jolla on pakollinen MYEL-vakuutus, on vastuussa samassa yrityksessä työskentelevien

- 1 aviopuolionsa,
- 2 avopuolionsa ja
- 3 perheenjäsenten

vakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan. Ns. omistamaton puoliso ei kuitenkaan vastaa puolionsa maksuista (ks. tarkemmin jäljempänä). Vapaaehtoisena vakuutuksen ottanut yrittäjä ei ole vastuussa muiden vakuutettujen maksuista.

Jos MYEL-toimintaa harjoitetaan yhtymänä, avoimena yhtiönä, kommandiittiyhtiönä, osakeyhtiönä tai osuuskuntana, myös se vastaa tähän toimintaan perustuvista osakkaitten vakuutusmaksuista (MYEL 26 §:n 3 mom.)

MATA-maksut

Maatalousyrittäjillä on toissijainen vastuu myös puolison ja perheenjäsenten MATA-maksuista. Samoin edellä luetellut yhtymä ja yhteisöt vastaavat osakkaittensa MATA-maksuista (MATAL 105 §).

Maatalousyrittäjän vastuu

Maatalousyrittäjä on vastuuvollinen vain siinä tapauksessa, että hän itse kuuluu lain piiriin ja hänellä on voimassa oleva vakuutus.

Vastuuvollisella tarkoitetaan yrityksen omistajaa tai haltijaa, jonka lukuun yritystoiminta tapahtuu. Vastuuta toisen henkilön vakuutusmaksuista ei siten ole sellaisella vakuutetulla, joka ei itse ole maatalousyrittäjän omistaja tai vuokramies.

Vastuu aviopuolison vakuutusmaksuista

Jos molemmat puoliset ovat omistuksen tai vuokrauksen perusteella yritystään hallitsevia, vakuutettuja maatalousyrittäjiä, vastaavat he toinen toistensa maksuista.

Vakuutusosoikeus

Puoliso oli vastuussa tilaa omistamattoman miehensä vakuutusmaksusta. Avioehto ei muuttanut asiaa (VakO 2967 ja 9720/74/772).

Vastuu avopuolison vakuutusmaksuista

28.1.2021

Maatalousyrittäjänä vakuutettu on vastuussa hänen avopuolisonaan vakuutetun vakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan.

Avopuolisona vakuutettu ei sen sijaan vastaa puolisonsa vakuutusmaksuista. Vastuu toisen maksuista syntyy vain siinä tapauksessa, että avopuolisot omistavat tai ovat vuokranneet tilan yhdessä ja harjoittavat maataloutta yhteiseen lukuun.

Vastuu perheenjäsenen vakuutusmaksuista

Maatalousyrittäjä vastaa lisäksi yrityksessä vakuutettujen perheenjäsenten vakuutusmaksuista.

Perheenjäsen ei vastaa muiden vakuutusmaksuista.

Yhtymän ja yhteisön vastuu

Yhtymä, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta vastaavat osakkaitensa maksuista.

Kuolinpesä

Kuolinpesä vastaa vainajan veloista perintökaaren säännösten mukaisesti. Osakkaat joutuvat nykysäännösten mukaan vain harvoin henkilökohtaiseen vastuuseen vainajan veloista (ks. kohta 3). On kuitenkin huomattava, että leski voi olla henkilökohtaisessa vastuussa kuolleen puolisonsa maksuista, jos on ollut yhtä aikaa puolisonsa kanssa tilan haltijana vakuutuksessa ja toissijaisuus on vahvistettu ennen puolison kuolemaa.

Siinä tilanteessa, että maataloutta harjoitetaan kuolinpesän lukuun, vakuutusmaksuista vastaa ainoastaan vakuutettu itse. Kuolinpesä tai sen muut osakkaat eivät vastaa näistä maksuista (kuolinpesä ei ole MYEL 26 §:n 3 mom:ssa tarkoitettu yhtymä tai muu siinä lueteltu yhteisö). Velallisen kuolinpesäosuus voidaan ulosmitata hänen vakuutusmaksuveloistaan.

Niin kuin omasta velastaan

Yrittäjän, yhtymän ja yhteisön vastuu on periaatteessa sama kuin vakuutetun. Ennen maksun vaatimista toiselta ei tarvitse selvittää, että vakuutettu on varaton. Käytännössä maksu lähetetään kuitenkin ensin vakuutetulle itselleen.

Yleensä ns. toissijainen maksuvelvollinen selvitetään vasta sen jälkeen, kun vakuutettu itse on todettu varattomaksi, ellei sitä ole esimerkiksi velkajärjestelyn takia jo aiemmin vahvistettu.

Perintä voi jatkua normaalisti myös varsinaiselta velalliselta. Kun Melassa on todettu toissijainen vastuuvollinen, lähetetään jatkossa vakuutusmaksulasku vakuutetulle itselleen, mutta maksukehoitus toissijaiselle maksuvelvolliselle.

28.1.2021

Toissijaisen maksuvelvollisen suostumuksetta ei hänen eläkkeestään tai MATA-korvauksesta saada periä hänen vastattavana olevaa toisen maksua. Laissa mainittu kuittausoikeus koskee vain vakuutetun omia maksuja.

Viivästyskorko

Toissijainen maksuvelvollinen on velvollinen maksamaan myös viivästyskoron (ks. kohta 3). Tämä velvoite ei kuitenkaan koske aikaa ennen toissijaisuuden vahvistamista. Kun toisen MYEL-maksua ensi kertaa pannaan toissijaisen maksuvelvollisen maksettavaksi, määrätään korko vasta hänelle itselleen asetetusta eräpäivästä eteenpäin.

9 Perinnän keskeytys

Melan tekemä perinnän keskeytys

Kun MYEL-työtulo on vahvistettu, peritään MYEL-maksu sen perusteella. Määräytymisperusteena käytetään vahvistettua työtuloa. Vakuutus päätöksen lainvoimaisuus ei siten ole perimisen edellytys (MYEL 111 §).

Melalle on kuitenkin annettu mahdollisuus MYEL-maksun perimisen keskeyttämiseen. Keskeyttäminen riippuu Melan harkinnasta.

Laissa todetut perusteet

MYEL-maksun perintä voidaan keskeyttää siksi ajaksi, kun käsitellään (MYEL 27 §):

- 1 vakuutus päätöksen muutoksenhakua
- 2 MYEL-työkyvyttömyyseläkehakemusta ja
- 3 MYEL-vanhuuseläkehakemusta
- 4 lopullista luopumistukihakemusta.

Lähtökohtaisesti maksut laskutetaan muutoksenhaun aikanakin. Vakuutusasioiden muutoksenhaussa perintä keskeytetään silloin, kun muutoksenhakuviranomainen määrää maksujen toimeenpanokiellon. Mikäli muutoksenhaku on osittain aiheellinen, Mela tekee väliaikaisen vakuutus ratkaisun ja maksut laskutetaan sen mukaisesti.

Ensimmäisen työkyvyttömyyseläkehakemuksen sekä vanhuuseläkehakemuksen tai lopullisen luopumistukihakemuksen tullessa vireille vakuutusmaksujen perintä säännönmukaisesti keskeytetään.

28.1.2021

Muut perusteet

Mela voi harkintansa mukaan keskeyttää yksittäisissä tilanteissa vakuutusmaksujen perinnän esimerkiksi pitkää selvittelyä vaativassa vakuutuksen päättymisessä.

Yrityssaneeraus- ja velkajärjestelymenettelyn alkaminen keskeyttää perinnän näissä laeissa säädetyn perintäkiellon nojalla. Ennen menettelyn alkamista tuomioistuin voi määrätä väliaikaisen maksu- ja perintäkiellon.

MATA-korvaus

MATA-korvauksen hakeminen ei ole keskeytysperuste. Poikkeuksellisesti voidaan perintä keskeyttää, jos työvahinko on niin paha, että vahingoittunut ei missään tapauksessa kykene enää maatalousyrittäjäksi.

Perinnän keskeytystä koskevat säännöt ovat samat sekä MYEL-, RHV- että MATA-maksussa. Perintä keskeytetään joko kaikkien maksujen osalta tai ei ollenkaan.

Kohdistuminen

Keskeytys ei vaikuta vanhojen vakuutusmaksujen perintään. Maksujen perintä lakkaa vain niiden maksujen osalta, jotka on maksuunpantu keskeyttämisen vuonna. Myöskään seuraavien vuosien maksuja ei peritä sinä aikana, kun keskeytys on voimassa.

Keskeytyksen peruutus

Kun keskeytyksen aiheuttanut asia on käsitelty, maksut lasketaan uudelleen.

Ulosoton peruutus

Ulosoton peruutuksen syitä ovat esimerkiksi eläkehakemukset, vakuutuksen päättymisen, perinnän keskeytys, kirjallinen maksuaikataulusopimus tai vapaaehtoinen velkajärjestely.

Konkurssitilanteissa ja tuomioistuimen vahvistaessa yrityssaneeraus- tai velkajärjestelyohjelman ulosotto palauttaa oma-aloitteisesti siellä perittävänä olevat maksut.

Jos vakuutettu maksaa ulosoton perittävänä olevan vakuutusmaksunsa suoraan Melalle (ns. ohimaksu), Mela peruuttaa maksun ulosotosta.

Ohimaksu aiheuttaa sen, että ulosottomies perii vakuutetulta ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) mukaisen taulukkomaksun. Muissa ulosoton peruuttamistilanteissa Mela maksaa ulosotolle 10,00 euron käsittelymaksun (ns. estemaksu).

Ulosoton muutokset

Mela lähettää muutosilmoituksen ulosotossa olevaan maksuun, jos vakuutettu on maksanut osan maksua ohimaksuna tai työtulon muutos tai vakuutuksen

28.1.2021

päättymisen on muuttanut ulosotossa olevaa maksua. Ohimaksussa vakuutetulta peritään taulukkomaksu maksetun maksun suuruuden mukaan (ks. edellä Ulosoton peruutus).

Perustevalitus ja muut ulosmittausvalitukset

Perustevalitus

Vakuutettu voi tehdä perustevalituksen ulosmittattavana olevasta vakuutusmaksusta. Siihen hän saa ulosottomieheltä valitusosoituksen (MYEL 106 § ja laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 9 - 11 §:t). Perustevalitus tehdään MYEL- ja RHV-maksusta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja tapaturmavakuutusmaksusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Keskeytys

Tehdessään perustevalituksen vakuutettu voi pyytää täytäntöönpanon keskeytystä. Pyyntö osoitetaan sille viranomaiselle, joka käsittelee perustevalituksen. Jos valitusviranomainen suostuu keskeytyspyyntöön, ulosottomiehen on keskeytettävä ulosotto toistaiseksi.

Muut valitusmahdollisuudet

Paitsi vakuutusmaksun perusteista vakuutettu saattaa valittaa ulosottomiehen menettelystä. Valitus tehdään käräjäoikeuteen, mutta valitusasiakirjat jätetään ulosottoviranomaiselle, joka toimittaa ne oman lausuntonsa kanssa käräjäoikeuteen. Käräjäoikeuden päätöksestä voidaan valittaa hovioikeuteen ja edelleen korkeimpaan oikeuteen.

Ulkopuolinen voi vaatia, että ulosmitattu omaisuus kuuluu hänelle. Kyseessä on tällöin täytäntöönpanoriita, jossa käräjäoikeus ratkaisee erillisenä juttuna, kenelle omaisuus kuuluu.

Näissä tapauksissa ulosotto yleensä keskeytyy.

10 Vakuutusmaksun ja sen palautuksen vanhentuminen

Vakuutusmaksun vanhentuminen

Vakuutusmaksu on perittävä maksuunpanovuonna tai viitenä seuraavana kalenterivuonna (MYEL 29 §). Jollei perintä onnistu tässä ajassa, menettää Mela oikeuden vakuutusmaksun saamiseen. Vuonna 2016 maksuunpantu maksu on siten perittävä viimeistään vuonna 2021. Vanhentumissäännös koskee sekä normaalia että pakkoperintää.

Maksuunpano ja maksuunpanopäivä

Vakuutusmaksun maksuunpanolla tarkoitetaan vakuutusmaksulaskun lähettämistä vakuutetun maksettavaksi. Laskulla ja Melan rekisterissä on tunnus (las-

28.1.2021

kun numero), josta ilmenee minä vuonna maksuunpannusta maksusta on kysymys. Maksuunpanopäivänä pidetään **Eläketurvakeskuksen ohjeistuksen** mukaan vakuutusmaksun eräpäivää. Vakuutusmaksun vanhentuminen laskeaan maksuunpanopäivästä.

Vanhentuneiden MYEL-maksujen vaikutus eläketurvaan

Maksamattomina vanhentuneet MYEL-maksut vaikuttavat vähentävästi työtuloon ja sitä kautta eläketurvaan.

Vanhentuneen maksun maksaminen

Jos vakuutettu on maksanut vanhentuneen maksun, se on palautettava. Vanhentunutta maksua ei saa kuitata myöskään eläkkeestä tai korvauksesta (MYEL 97 §:n 3 mom.). Vanhentuminen ei kuitenkaan estä maksun saamista ennen vanhenemista ulosmitatusta tai ulosottokaaren mukaan valvotusta saamisesta (ks. jälj. kohta Ulosotto ja velkajärjestely keskeyttävät).

Maksun palautuksen vanhentuminen

Kuten edellä on todettu, aiheettomasti maksetut vakuutusmaksut palautetaan pääsääntöisesti vakuutetulle (tai kuolinpesälle).

Aiheettomasti maksetun vakuutusmaksun palautus vanhentuu MYEL 30 §:n mukaan viiden vuoden kuluttua vakuutusmaksun maksupäivästä lukien, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu.

Jos vakuuttamisen edellytykset ovat päättyneet, vakuutus voidaan päättää kauemmaksikin kuin viiden vuoden taa. Vakuutusmaksuja ei tässäkin tilanteessa palauteta kuin viideltä vuodelta maksupäivästä lukien.

Ulosotto ja velkajärjestely keskeyttävät

Jos vakuutusmaksusaatava on ehditty ulosmitata, valvottu konkurssissa tai asianosaiskeskustelussa kiinteistöä ulosottokaaren mukaisesti myytäessä tai saatava on ilmoitettu julkisen haasteen johdosta, ei oikeus maksun saamiseen vanhene. Maksu saadaan periä ulosmitatuista/konkurssiin luovutetuista varoista (MYEL 28 § ja laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 21 §). Myös yksityishenkilön velkajärjestelylaissa ja yrityssaneerauslaissa on säännöksiä vanhenemisajan keskeytymisestä (VJL 79 a § ja YSL 99 a §).

Vanhentuvien maksujen kiirehtiminen

Jotta maksut eivät pääsisi vanhenemaan, suorittaa Mela eräitä perinnän tehostustoimia maksun vanhenemisvuonna. Nämä toimet toistuvat vuosittain. Vuonna 2021 käsitellään vuonna 2016 maksuunpannut, vielä suorittamattomat maksut.

Erityistoimenpiteet ovat:

28.1.2021

- 1 Vakuutetulle lähetetään kesäkuussa kirje, jossa kerrotaan seuraavassa vuodenvaihteessa vanhenemassa olevan maksun määrä ja että vanhentuminen vaikuttaa vähentävästi eläketurvaan.
- 2 Jos maksu on ulosotossa, kiirehditään ulosottoa erityiskirjeellä.
- 3 Tutkitaan, onko maksu mahdollista periä eläkkeestä tai korvauksesta tai toissijaiselta maksuvelvolliselta.
- 4 Jos ulosotto on todennut asiakkaan varattomaksi ja palauttanut maksun Melaan, selvitetään, ovatko olosuhteet ehkä muuttuneet.

11 Vapaaehtoisen vakuutuksen vakuutusmaksu

Vapaaehtoisen MYEL-vakuutuksen vakuutusmaksu määräytyy samalla tavalla kuin pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksu.

Jos vakuutettu itse irtisanoo vapaaehtoisen MYEL-vakuutuksensa, vakuutus päättyy aikaisintaan irtisanomiskuukauden lopussa. Myös vakuutusmaksut peritään siihen saakka.

Vakuutusmaksun suorittamisen laiminlyönti aiheuttaa vapaaehtoisen vakuutuksen päättymisen. Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua kirjallisesta irtisanomisesta. Mela antaa vakuutuksen irtisanomisesta päätöksen, jossa päättämispäivä ilmoitetaan.

12 Ennakkomaksu

Vakuutettu voi halutessaan maksaa vakuutusmaksuja myös ennakkoon. Vakuutetun on ilmoitettava maksaessaan, että kyseessä on nimenomaisesti ennakkomaksu. Viitteellisissä maksuissa tieto ei välity Melaan.

Mela ottaa ennakkona vastaan seuraavan kalenterivuoden maksua vastaavan määrän. Tammikuussa tapahtuvan vuosilaskennan jälkeen palautetaan vakuutetulle summa, joka ylittää kyseisen vuoden vakuutusmaksut.

Ennakkomaksulle ei makseta korkoa.